

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRTNI VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . Din 1—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih
zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravljalstvo: Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

XV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 26. avgusta 1932.

Štev. 34—35.

Kriza in obrtništvo

Že večkrat smo omenjali najrazličnejše vzroke, ki so ustvarili podlago za gospodarsko krizo, po kateri je močno prizadeta tudi naša obrt. Vsi ti vzroki so bili bolj zunanega videza, dočim so vzroki, ki jih je treba iskati globlje in ki so korenina vsem videznim vzrokom. Eden takih glavnih vzrokov, ki je indirektno prizadejal občutno škodo obrti in obrtništvu, je velik dotok tuje delovne moči v mesta in trge in s tem v zvezi nič manj škodljiv veletok podeželske delovne sile. Dejstvo, da imamo v naši državi zaposlenih nad 27.000 tujcev — inozemcev, se ne da nikakor opravičiti z vedno ponavljajočim se zunanjim opravičilom, da so to same kvalificirane moči, ki so neobhodno potrebne in vezane s svojim bivanjem pri nas. Dovolj imamo kvalificiranih moči, naše delavno ljudstvo velja kot pridno in umno, zato je treba skrbeti na vsak način za to, da zasedejo mesta tujcev domačini. Mnoge druge države so istega mnenja in reformirana Turčija je celo izdala uredbo o prepovedi tuje delovne sile in uveljavila zahtevo po odpustu vsega tujega kvalificiranega in nekvalificiranega delavstva v obče z ozemlja republike Turčije. Tako bi bilo tudi pri nas nujno potrebno izvršiti generalno revizijo vseh inozemskih delovnih moči in istega strokovnega osebja, ki se da slej ko prej nadomestiti z domačo delovno silo. Poleg te generalne revizije inozemskega delavstva, pa bi bilo treba pod vsakim pogojem zajeziti odvisni dotok delovne sile v mesta in trge s podeželja, ker je tem še vedno dana možnost in prilika življenjskega obstanka na kmetijah. V kolikor pa bi ti pogoji ne bili dani, naj bi se naša možnost kolektivne zaposlitve z dvigom ekonomske delavnosti in agrarne tehnike. Z vzajemnim delom bi se dalo naše poljedelstvo s tehničnimi in smotrenimi ureditvami ter jačenjem zadružništva v vseh pogledih močno dvigniti. Tudi obrt bi prišla s tem v veliki meri na svoj račun.

Druge potrebne mere, ki bi jih bilo treba v zaščito našega gospodarstva, bi bile tako rekoč trgovinsko-političnega značaja. Vse države streme za zboljšanje in dvig svojega gospodarstva, od čič

gar zavisi vsa notranja blaginja, in zato je popolnoma opravičljivo, če se v dosego svojega namena poslužujejo skrajnih mer in sredstev, ki so ob normalnih gospodarskih prilikah izostale. Zgora popolnega uvoza gotovega blaga, omejitev uvoza gotovega blaga in skrčenje svobode deviznega trgovanja, vse to so sredstva, po katerih je mogoče dvigniti notranje gospodarstvo. Spomnimo se pri tem samo na občuten udarec, ki sta ga pri nas občutila naša trgovina in obrt z dovoljenim velikim uvozom čevljev iz inozemstva. Naša sveta dolžnost naše ekonomske politike mora biti v tem, da se s kontingentiranjem uvoza ves uvoz blaga zniža na kar najnižje dopustno mero.

Pri vsem tem pa ne smemo obiti še ene važne činjenice, ki utegne v največji meri pripomoči k našemu gospodarskemu poboljšanju. Treba nam je skrbeti zato, da preorijentiramo mentaliteto našega konsumenta, da mu vcepimo zavest, da je on tisti, ki lahko pomore h gospodarskemu zboljšanju. Vrniti mu je treba zaupanje in ljubezen do domačega dela in vseh domačih proizvodov. Zahtevati je od njega, da kupuje le domače blago. Tudi država sama je dolžna dati pri tem najboljši zgled, saj je znano, da tudi državna uprava krije svoje potrebe od zunaj. Dasiprav je časih cena gotovemu predmetu našega blaga ali zahtevanega izdelka višja, vendar mora uvideti, da prvenstvena nabavna pravica pristaja le domačemu blagu in da tudi višica v ceni med domačin in tujim blagom ostane doma in bo tudi ta slej ko prej dohodek državne blagajne. Država sama je dolžna stremeti za preorijentacijo mentalitete konsumenta, zato naj po šolah, med vojaštvom in državnih kulturnih, humanitarnih in telovadnih ustanovah in društvih z vso vno agitira za kupovanje domačih izdelkov. Časi so pač taki, da se moramo v gospodarskem pogledu in v pogledu nabave zakleniti vase in se zadovoljiti s tem, kar nam nudi domači trg in domača delavnost. Vsi smo poklicani, da vzajemno sodelujemo pri tem, ker le na ta način bomo deležni obresti našega prizadevanja.

Davek na luksuzne predmete

»Službene novine« z dne 15. avgusta št. 1. priobčujeta predpise o luksuznem davku, kateri se je pred kratkim pri nas uveljavil.

Odmera in pobiranje luksuznega davka.

Novi davek se pobira od 100 blagovnih vrst po seznamu, ki je tesno naslonjen na carinsko tarifo. Plačuje se za promet z istim blagom, to je za blago v neizpremenjenem stanju samo enkrat in sicer pri uvozu na carinarnici, za blago, izdelano v tuzemstvu, pa ga plačuje proizvoznik, odnosno trgovec. Kadar plačuje luksuzni davek trgovec, se od celotno opravljenega prometa odšteje promet z luksuznimi predmeti, ki se dokazano opravi z drugimi trgovci, da se tako prepreči dvojno obdavčenje.

Pojem proizvoznika se pri luksuznem davku tolmači tako kakor pri prometnem davku in se smatra tudi pri luksuznem davku za proizvoznika; praproizvoznik, izdelovalec, pri naročilih iz notranjosti države naročitelj in pri naročilih iz inozemstva pa izdelovalec.

Ob plačilu luksuznega davka za predmete, sestavljene iz delov ali izdelane iz predmetov, za katere je bil luksuzni davek že plačan, se odbijejo vsote, ka-

tere so bile kot luksuzni davek pobrane za te dele, odnosno sestavine. Vendar se ta odbitek dovoli samo, ako so bili deli ali sestavine nabavljene iz inozemstva ali neposredno pri tuzemskem proizvozniku. Poleg tega se odbija že plačani luksuzni davek samo, ako podjetje s poslovnimi knjigami dokaže, koliko je takega blaga porabilo v produkciji novih luksuznih predmetov in da je davek na nje v resnici plačalo.

Odbijanje se sme vršiti samo na prošnjo davčnega zavezanca. Prošnja se predloži mesec dni preje nego dospe v plačilo zadnji letni obrok splošnega ali skupnega davka na poslovni promet. Prošnja se mora priložiti dokazilo, kdaj, po kateri ceni in pri kom so se ti deli in sestavine nabavile, koliko se jih je porabilo za produkcijo novih luksuznih predmetov, koliko je bilo za te dele plačanega luksuznega davka, to je prevažljenega na prosilca. O prošnji odloči davčna uprava in se obračuni odbitek ob prvem prihodnjem odplačilu luksuznega davka.

Luksuzni davek znaša 10 odst. od prejete odškodnine, odnosno cene blaga pri uvozu. Plačuje se skupaj z davkom na poslovni promet ob rokih, ob kojih dospeva v plačilo prometni da-

vek. Za luksuzne predmete, ki podle-gajo splošnemu (sedaj) 2 odst. promet-nemu davku, se odpremlja ob dospelo-sti prometnega davka 12 odst. (2 odst. za splošni davek in 10 odst. za luksuz-ni davek). Pri onih luksuznih predme-tih pa, ki podle-gajo skupnemu davku, se odpremi poleg skupnega davka še 10 odst. luksuzni davek. Samo pri luk-suznih predmetih, ki podle-gajo kombi-niranemu skupnemu davku, se pobira kot davek skupaj samo 10 odst. od pre-jete odškodnine.

V sporu, ali se ta ali oni predmet smatra za luksuznega, odloča v prvi inštanči ob uvozu carinarnica, ob izde-lavi v tuzemstvu pa finančna direk-cija.

Luksuzni davek za predmete, izdelane v tuzemstvu, ki podle-gajo splošne-mu davku na poslovni promet, plača, ako ni v seznamu luksuznih predmetov drugače odrejeno, oni, ki je dolžan pla-čati prometni davek, in sicer po pred-pisih, ki veljajo za to davčno vrsto.

Alko je po seznamu luksuznih pred-metov dolžan trgovec, da plača luksuz-ni davek, in ako je proizvoznik, od ko-čega trgovci nabavljajo take predmete, dolžan, da vodi knjigo opravljenega prometa, potem bo proizvoznik v svoji celoletni prijavi izkazal celokupni pro-met z luksuznim blagom in posebej še

promet z luksuznimi predmeti, katere je prodal trgovcem. Prijavi se mora pri-ložiti seznam trgovcev, kateri so kupili dotične predmete, ker bi se sicer ta promet pri proizvozniku ne mogel oprostiti luksuznega davka. Podatke iz teh seznamov bodo davčne uprave pri-občile onim davčnim upravam, na ko-jih področju stane trgovec, ki jih je kupil.

Luksuzni davek za predmete, ki pod-le-gajo skupnemu davku na poslovni promet, se pobira na način, določen za skupni davek. Ako se davčna osnova za skupni davek ne ugotavlja po de-janski odškodnini, nego po drugih po-datkih (n. pr. pri prepletenem in mre-žastem blagu), se davčna osnova za luksuzni davek posebej ugotovi.

Luksuzni davek za predmete, ki so vsebovani s kombiniranim skupnim davkom, se pobira na način, kakor to določa pripomba v seznamu luksuznih predmetov. Ako seznam ne vsebuje v tem pogledu nikakih navodil, se pobere luksuzni davek po splošnih načelih.

Osnova za luksuzni davek se ugo-tavlja na isti način kakor osnova za splošni in skupni davek na poslovni promet po davčnih prijavah, koje ve-ljajo za obe davčni vrsti obenem.

Na pobiranje luksuznega davka za blago, ki se oddaja v promet, bodisi da

Naše narodno gospodarstvo v juliju 1932

(Po statistiki OUZD v Ljubljani.)

S posebno okrožnico je uvedel SUOR pri svojih krajevni organizacijah teko-čo statistiko o številu zavarovanih de-lavcev v posameznih industrijskih pa-nogah. Taka statistika bo omogočila realno narodno gospodarsko politiko, ker bo objektivno in stalno kazala ka-

ko vsaka industrijska panoga napredu-je, oziroma nazaduje. Sezijske oscila-cije, konjunkturalne valovanja in seku-larne tendence bodo vedno znane.

Statistika posameznih ind. panog se je začela voditi šele s 30. junijem 1932. Podatki za julij so sledeči:

Industrijska panoga	Število delavcev (članov O U Z) 31. VII. 1932.	Prirast + oz. padec od 1. do 31. VII. 1932. absolutno	zav. delavcev v odstotkih
1. Rudarstvo	5	+ 4	+ 400—%
2. Gradnja želez., cest. in vod. zgradb	2.291	+ 288	+ 11.44%
3. Poljedelstvo	656	+ 30	+ 4.79%
4. Gostilne kavarne, prenočišča	3.299	+ 131	+ 4.14%
5. Javni promet	625	+ 9	+ 1.46%
6. Higijena	1.698	+ 15	+ 0.98%
7. Ind. hrane in pijače	3.519	+ 13	+ 0.38%
8. Industrija tobaka	861	+ 3	+ 0.35%
9. Centr. za proizv. sile in preskr. z vod.	620	+ 2	+ 0.32%
10. Ind. kamenja in zemlje	4.835	+ 14	+ 0.29%
11. Grafična industrija	1.150	— 1	— 0.09%
12. Zaseb. promet. sredstva	921	— 1	— 0.11%
13. Tekstilna industrija	8.761	— 24	— 0.27%
14. Ind. za predel. lesa in rezb.	4.152	— 15	— 0.36%
15. Trgovina	4.235	— 17	— 0.40%
16. Predelovanje kože in nj. surrog.	3.282	— 17	— 0.55%
17. Hišna služinčad	8.004	— 70	— 0.87%
18. Den. zav. zavodi, samost. pisarne	480	— 5	— 1.03%
19. Gledališča, svob. pokl. in razno	1.208	— 13	— 1.06%
20. Industrija kože in gume	1.394	— 15	— 1.06%
21. Kovinska industrija	6.221	— 95	— 1.50%
22. Gradnje nad zemljo	7.145	— 131	— 1.80%
23. Občinski obrati	1.126	— 23	— 2—%
24. Industrija papirja	1.736	— 37	— 2.09%
25. Kemična industrija	1.585	— 47	— 2.88%
26. Oblačilna ind. in čiščenje	4.531	— 160	— 3.41%
27. Gradnja prevoz. sredstev	204	— 15	— 5.02%
28. Gozdno-planinska industrija	6.366	— 482	— 7.04%
Skupaj . . .	81.020	— 659	— 0.81%

Podatki o rudarstvu so brezpomembni, ker so rudarji načelno zavarovani pri bratovskih skladnicah.

Ostale industrije ne izkazujejo pomembnejšega napredovanja, temveč celo nazadovanje. Najbolj je nazadovala gozdno-planinska industrija in gradnja prevoznih sredstev.

Gradnja železnic, cest in vodnih zgradb je napredovala zaradi regulacije Ljubljaničice. Poljedelstvo, gostilne, kavarne in prenočišča ter javni promet

so napredovali v glavnem zaradi se-zije.

Zanimiva bo ta statistika čez daljšo dobo, ko bo mogoče spremembe indu-strijskih panog grafično predočiti. Za take gospodarske studije imajo neka-tere posebno napredne države speci-jalne zavode tako imenovane »institute za raziskavanje konjunkturalne«. Pri nas teh zavodov nimamo, zato bo zbiral in objavljaj take podatke nosilec zava-rovanja SUOR in njegovi OUZD.

se uvažuje bodisi da se izdeluje v tuzemstvu, v nikakem oziru ne vpliva oprostitve od carin, od splošnega ali skupnega prometnega davka ali od katerekoli druge dajatve.

Kjer je luksuzni davek dolžan plačevati trgovec, se ta davek ne pobere ob uvozu dotičnega blaga iz inozemstva. V teh primerih, kakor v primerih, v katerih se luksuzno blago izdeluje v tuzemstvu, pobere luksuzni davek na podlagi redne prijave davčna uprava.

Luksuzni davek se pobira za promet, izvršen po 15. avgustu 1932. Na luksuzne predmete, ki se uvažajo, pobirajo carinarnice ta davek počenši od dne 16. avgusta 1932 dalje. Enako se pobere luksuzni davek tudi na ono blago, ki je bilo ta dan na carinarnici še neocarinjeno.

Seznam luksuznih predmetov.

1. Suho grozdje (št. car. tarife iz 12).
2. Ananas in pistanje, sveže in suhe (15).
3. Dateljni, sveži ali suhi (16).
4. Granatna jabolka in banane (19).
5. Suhe smokve v zavojih do vseh 10 kg skupne teže (21).
6. Cvetlice za okras ali nakit, natrgane, razvojele ali v popju; listje in vejice s cvetnimi ali plodi. (Semkaj spadajo venci in drugi izdelki iz navedenih predmetov) — (iz 34).
7. Palmovje vejice in palmovo listje, morski mah, trave in veje, vse to za okras, za venci in za nakit sveže ali kakorkoli osušeno; tudi barvano (35).
8. Kavjar in njegovi nadomestki, sveži ali nasoljeni (87).
9. Močne alkoholne pijače (arak, rum, konjak, likerji itd.) — (112).
- ad 1—9. Luksuzni davek za predmete, navedene od 1—9 plača proizvođač ali se pobere pri uvozu. — Glede močnih alkoholnih pijač navaja seznam, da plačajo osebe, kakor kavararnarji, lastniki bifejev itd., ki se ne bi mogle izkazati s fakturami, davek po prijavi, katero oceni davčni odbor.
10. Vsa fina vina, ki vsebujejo preko 15 odst. alkohola ali preko 5 odst. ekstrakta (115).
11. Šampanjec in druga vina, ki se penijo in kipe (116).
12. Navadni bonboni, cukrčki, ratluk, alva, sadje razen južnega, povrtnine, semenje posladkorjen — kandirani (132).
13. Fini bonboni (tako zvani svileni, napolnjeni s marmelado, čokolado in drugim; fondanti brez čokolade, marcipan, južno sadje, seme za začimbe itd. — posladkorjeno (kandirano) — (133).
14. Čokolada in njeni nadomestki v tablah ali kosih. Blago, popolnoma ali deloma iz kakaove mase in čokolade in njeni nadomestki, kolikor ni imenovana drugje (iz 184).
15. Fini siri (imperial, aplan, rokfor, gorgonzola, grana, strahino itd.) — Trapist in ementalce se ne smatra za fini sir, ki podleže luksuznemu davku (iz 136).
16. Konserve iz rakov (iz 143).
17. Voščeno blago in blago iz cerezina (razen sveč, svečice in voščenih vžigalic) — (185).
18. Milo z dodatkom kozmetičnih sredstev (iz 187).
19. Izdelki iz mila, stearina in parafina v zvezi z najfinjšim materialom (iz 195).
20. Umetne dišeče snovi (257).
21. Dišeče tolišče in dišeča rudninska olja (258).
22. Parfumerije z etrom ali alkoholom (259).
23. Dišeče vode brez etra in alkohola (260).
- ad 10—23. Luksuzni davek od predmetov, navedenih pod št. 10—23, plača trgovec.
24. Puder, pomade, rumenila in belila, barvila za lase in ostale na drugem mestu neimenovane parfumerije in kozmetična sredstva (iz 261—2).
25. Predmeti za umetni ogenj vseh vrst; rakete, žabice, strelne kapice za otroške pištole, tudi napolnjene s polkalnim živim srebrom (266).
26. Vezanine na bombaževih tkanini, tudi z aplikacijami, izdelanimi s svilenom prejo (iz 282—1).
27. Fine preproge za tla, preproge iz guma in živalske dlake, kakor perzijske, smirna itd. (iz 315—2).
28. Čipke, volnene (323).
29. Goste svilene in polsvilene tkanine (331).
30. Zamet, pliš in njim slične tkanine: svilene in polsvilene (332).
31. Tulj, bobinet in njima podobne tkanine, gladke: gaz, krep, flor in ostale redke tkanine, popolnoma ali deloma svilene (333).
32. Pleteno in mrežasto blago, svilen ali deloma svilen (335).

Državni dohodki in izdatki v 1. tromesečju

Proračun državnih izdatkov in dohodkov za 1. 1932/33 je stopil v veljavo 1. aprila 1932. V prvem tromesečju tega proračunskega leta so se gibal državni izdatki tako-le:

	Vse v milijonih Din		
	Po proračunu	Dejansko izdano	V % izdano od proračunskih vsote
1. Vrhov. drž. uprava	37.3	38.7	103.81
2. Pokojnine in invalidnine	218.2	242.3	111.01
3. Državni dolgovi	389.6	292.5	75.08
4. Justično ministr.	97.4	73.4	75.35
5. Prosvet. ministr.	203.8	196.9	96.61
6. Zunanje ministr.	34.4	23.0	66.81
7. Notranje ministr.	142.4	125.8	88.41
8. Finančno ministr.	79.5	65.2	82.09
9. Vojno ministristvo	533.0	394.2	73.96
10. Min. za javna dela	49.4	12.7	25.87
11. Železniško ministr.	31.4	8.0	25.67
12. Kmetijsko ministr.	13.7	7.6	55.43
13. Trgovin. ministr.	12.6	11.3	89.73
14. Soc. politika in nar. zdravje	40.0	26.4	65.99
15. Min. za teles. vzgojo	2.9	0.5	17.25
16. Proračunski rezervni krediti	7.5	0.3	4.20
Vsem	1.893.7	1.519.5	80.24

Od vsote 1.519.512.000 dinarjev, kolikor je bilo vseh dejanskih izdatkov, je šlo za osebne izdatke 924 milijonov, za stvarne pa 595. Ves prihranek znaša nekaj nad 374 milijonov dinarjev.

Račun izdatkov in dohodkov državnih podjetij

A. Izdatki:

	Vse v milijonih Din		
	Po proračunu	Dejansko izdano	V % izdano od proračunskih vsote
Prosvetno ministristvo:			
Drž. tiskar. v Beogradu	4.7	2.8	59.03
Drž. tiskar. v Sarajevu	1.4	0.8	59.68
Finančno ministristvo:			
Uprava drž. monopol.	127.0	135.0	106.30
Belje in Topolovac	20.9		
Cukrarna na Čukarici	10.6	4.7	45.10
Železniško ministristvo:			
Uprava drž. železnice	536.4	524.0	97.69
Direkcija rečne plovbe	26.9	26.6	99.11
Pošte, telegrafi, telef.	86.2	89.5	103.83
Poštna hranilnica	3.4	3.5	102.60
Kmetijsko ministristvo:			
Razred. loterija, šole in drž. gospodarstva	14.2	8.0	56.15
Drž. hipotekar. banka	4.0	3.7	92.03
Ministristvo za gozdove in rudnike	85.7	64.3	75.11
Ministristvo za soc. politiko in nar. zdravje	14.9	9.6	64.63
Vsem	973.0	853.2	87.64

33. Čipke, svilene ali deloma svilene (336).
34. Tkanji traki, svileni ali polsvileni, razen onih izdelanih v ripsu do 6 cm širine za oprmo klobukov (337).
35. Vezanine na tkaninah, popolnoma ali deloma iz svile (338).
36. Pozamentarije, pozamentarijski in gumbarški izdelki, tudi na podlogi iz lesa, kosti, roga, navadnih kovin ali navadne tkanine — svileni ali polsvileni (339).
37. Lasuljarski in drugi izdelki iz človeških las ali imitacije človeških las, tudi v zvezi z drugo navadno ali fino tkanino (353).
38. Izdelki iz konjske žime, ki niso na drugem mestu imenovani, trakovi in umetne cvetice (iz 355—?).
39. Konfekcija kakor: obleka, perilo in drugo modno in šivano blago iz tkanin, tudi plišastih, pletenih snovi, čipk in vezanin, trakov in pozamentarijev; svileni in polsvileni, potem brez ozira na materijo, ako čipke ali vezanine obsegajo 30 odst. površine zunanosti; brez ozira na materijo, ako je okinčana z izdelki zlate ali srebrne preje ali če ima podlogo iz krzna ali iz finih kož, smoking, redigoti, frakti; žilni plašči, moški ali ženski; pižame in slično brez ozira na materijo (iz 356).
40. Peresa tudi glave, deli in cele ptice za okras (357).
41. Pahljače (358).
42. Moški in ženski klobuki: popolnoma ali deloma svileni, opremljeni ali neopremljeni (iz 359).

Dohodki:

	Vse v milijonih Din		
	Po proračunu	Dejansko prejeto	V % prejeto od proračunskih vsote
Neposredni davki:			
Sploš. neposr. davki	327.5	222.7	68.01
Posebni davki	75.7	54.7	72.27
Dolžni davki	12.5	10.4	83.55
Posredni davki:			
Trošarina	213.7	192.2	89.95
Takse	307.5	177.1	57.60
Carinske takse	275.0	181.6	66.06
Monopoli (višek doh.)	452.7	330.6	73.04
Razni manjši dohodki	40.7	18.5	45.46
Prosvetno ministristvo	2.1	4.3	205.9
Finančno ministristvo	5.4		
Železn. (upr. poste)	139.1	44.2	31.7
Drž. hipotekar. banka	8.6		
Šume in rude	32.9	5.0	15.20
Vsi dohodki	1.893.7	1.241.7	65.57

Dohodki so bili torej za nad 652 milijonov manjši ko proračunjeni, dejanski izdatki pa so bili za 277.8 milijonov večji, kakor so bili dejanski dohodki. Ta slika se pa bo nekoliko zboljšala, ker še niso tu povštevani vsi dohodki državnih podjetij.

B. Dohodki:

	Vse v milijonih Din		
	Po proračunu	Dejansko prejeto	V % prejeto od proračunskih vsote
Drž. tiskar. v Beogr.	6.5	7.1	109.40
Drž. tiskar. v Sarajevu	1.8	0.17	9.48
Uprava drž. monopol.	127.0	135.0	106.30
Belje in Topolovac	24.6		
Cukrarna na Čukarici	12.4	3.6	29.58
Uprava drž. železnice	603.3	487.9	80.20
Direkcija rečne plovbe	26.9	23.9	88.88
Pošte, telegr. in telef.	140.0	100.4	71.23
Poštna hranilnica	17.0	16.9	99.87
Kmetij. ministristvo	14.2	8.0	56.15
Drž. hipotekar. banka	12.6	3.7	29.50
Min. za gozd. in rud.	118.6	69.3	58.49
Ministristvo za soc. politiko in nar. zdrav.	14.9	9.6	64.63
Vsem	1.125.2	866.1	76.97

Dejanski dohodki drž. podjetij so znašali torej za 12.9 milijonov več ko pa dejanski njih izdatki, toda za 259 milijonov manj, kakor so bili proračunjeni. Tekom leta pa se bo ta slika najbrže zboljšala, ker niso vsa državna podjetja še oddala vsega denarja drž. blagajni, temveč ga še zadržala za tekoče izdatke. Tako se mora zlasti dohodek sladkorne tovarne na Čukarici znatno dvigniti.

43. Vsi okrašeni ženski klobuki brez razlike (364).
44. Umetne cvetice in venci, popolnoma ali deloma narejeni iz tekstilnih tkanin, tudi v zvezi z drugo tkanino (366).
45. Dežniki in solnčniki: 1. a) z držali ali deli iz želvine, slonove kosti ali njih imitacije ali iz pozlačenih in posrebranih kovin; prevlečeni s svilenom ali deloma svilenom tkanino ali docela ali večinoma s čipkami ali vezaninami; 2. a) z držali ali deli, okrasno rezljanimi ali iz tkanine za rezljanje ali okrašenimi s čipkami ali vezaninami, prevlečeni s svilenom ali deloma svilenom tkanino ali docela, odnosno po večini z vezaninami; 3. z dragimi kovinami; 4. Ostali: a) prevlečeni samo ali po večini s čipkami in vezaninami; b) prevlečeni s svilenom ali deloma svilenom tkanino.
46. Obuvala iz tkanine in klobučevine s podplati iz drugih tkanin: docela ali deloma svilena (iz 368—1).
47. Obuvala iz jelenove kože, lakirana, bronirana, pozlačena in posrebrana (iz 374).
48. Usnjene rokavice, vezane s kakršnokoli tkanino, pa tudi z obročki iz fine kožuhovine (iz 375).
49. Palice, biči in podobni predmeti iz usnja in živalskih žil (377).
50. Sedlarski in jermenarski izdelki iz usnja, tudi iz napojenih ali prevlečenih tkanin v zvezi s srebrom, s srebrom oploščenimi, posrebranimi ali pozlačenimi deli (iz 378).

51. Tonbarski izdelki iz usnja ali tkanin, razen iz svilenih, tudi iz napojenih ali prevlečenih tkanin, a) v zvezi z najfinejšo tkanino, v komadu težko preko 1 kg; b) v zvezi z najfinejšo tkanino, v komadu težko do 1 kg (iz 379 — 1. b), 2. b).
52. Usnjeni izdelki, v kolikor niso na drugem mestu navedeni: v zvezi z najfinejšim materialom ali v zvezi s plemenitim kovinami (iz 380 — 2, 3).
53. Krznarsko blago iz finih kož, prevlečeno, s podlogo (iz 383 — 2. b).
54. Košarski in pletarski izdelki v zvezi z drugo neimenovano tkanino: a) v zvezi z najfinejšo tkanino, b) v zvezi z dragimi kovinami (zlatom ali srebrom) (iz 404 — 3., 4. a) in b).
55. Izdelki iz sparterije (razen klobukov) v zvezi z najfinejšo tkanino (iz 406, 3).
56. Izdelki, samo ali deloma iz slonove kosti, in imitacije slonove kosti, iz želvine in imitacije, iz biserne matice in imitacije, tudi z drugo tkanino a) v zvezi z najfinejšim materialom, b) v zvezi z dragimi kovinami (iz 411 — 2 in 3).
57. Biseri in imitacije biserov (412).
58. Korale in imitacije korala (413).
59. Živalske snovi za rezbarstvo, druge neimenovane in izdelki iz njih a) v zvezi z najfinejšim materialom, b) v zvezi z dragimi kovinami (iz 415 — 2. c) in 2. d).
60. Izdelki, docela ali deloma iz celuloide in njim podobnih snovi, razen imitacij slonove kosti in želvine v zvezi z najfinejšim materialom ali v zvezi z dragimi kovinami (iz 418 — 2., 3.).
61. Pohištvo: a) prevlečeno s svilenom ali deloma svilenom tkanino, čipkami, vezaninami, plišem, zametom ali njim sličnimi tkaninami; b) ostalo z umetnim delom pobarvano z brončnimi barvami, slikami (iz 432 — 2. b), 3. d).
62. Izdelki iz lesa na drugem mestu neimenovani z umetnim delom, slikano, barvano z brončnimi barvami, tudi v zvezi z navadnim ali finim materialom, dalje izdelki z najfinejšo tkanino ali v zvezi z dragimi kovinami (iz 435 — 4., 5. in 6.).
63. Palice, držala za palice, brez zveze ali v zvezi z navadno in fino tkanino iz trške (iz 438 — 1.).
64. Tapete iz papirja, bronirane, pozlačene ali posrebrane (iz 458 — 2).
65. Karte za igranje, zabavo in podobno, tudi pole s slikami za take karte (459).
66. Papir za pisma, kuverte iz papirja, dopisnice in karte za pismo, vse to s slikami, obročki, monogrami, amblemi, okrasnimi črtami s prešanimi ali umetnimi cveticami, tudi v zvezi z navadno ali fino tkanino (462).
67. Umetne cvetice in deli cvetic iz papirja (468).
68. Vabila, posetnice, jedilni list, karte za plesne rede in podobno: konfeti, serpentine, maske, kotiljonski redi in drugi predmeti za veselice in zabave; predmeti družabnih iger, držala (manšete) za šopke, črke, senčnike za svetiljke, lampioni, podloge iz kartona in papirja za sladšnice, okviri za fotografije, albumi za fotografije, za razglednice in za poštne znamke, albumi za poezije in ostali luksuzni izdelki iz papirja, kartona, lesne ali papirne mase (iz 469).
69. Neimenovani izdelki in predmeti iz papirja, kartona, lesne ali papirne mase v zvezi z najfinejšo tkanino ali v zvezi z dragimi kovinami (iz 470 — 2 in 3).

(Konec prihodnjih).

Podraženi čeki p. tt.

Z zakonom o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah bo s 1. septembrom povišana taksa na čke poštne hranilnice od 0.10 Din na 0.25 Din. Zaradi tega se je z odredbo ministra za promet zvišala prodajna cena čekov od 0.40 na 0.55 Din. Po 1. septembru bodo morali biti vsi čeki, ki se predložijo poštni hranilnici in njenim podružnicam v izplačilo ali v odpravo po pošti, takšni z 0.25 Din. Od tega dne dalje bo Poštna hranilnica izdajala pri naročilih samo čke z zvišano takso 0.25 Din. Lastniki čekovnih računov, ki imajo v zalogi te čke s staro takso po 0.10 Din, bodo lahko tudi po 1. septembru še uporabljali čke na ta način, da bodo razliko med staro in novo takso nalepili na čku.

Kaj je novega?

Minister Mohorič na velespejmski prireditvi. Uprava in predsedstvo ljubljanskega velespejma sta prejeli obvestilo, da se udeležijo prireditve »Ljubljana v jeseni« kot pokrovitelj in zastopnik kraljevske vlade osebno g. minister za trgovino in industrijo Mohorič.

Česka podjetnost v Perziji. Podjetje Škoda bo zgradilo v Perziji dva velika mostova; stavilo je najnižjo ceno. Bajle misli podjetje osnovati v Perziji tudi podružnico.

Elektrifikacija železnic v Italiji hitro napreduje. Po sedanjih vestih bodo elektrificirali v prihodnjih štirih letih zopet 4800 km glavnih prometnih prog.

Zagrebski velespejem. Uprava zagrebskega velespejma priredi v dneh od 3. do 12. septembra XVII. Mednarodni vzorčni velespejem s specialnimi oddelki: elektrika, radio, hiša, kuhinja, hranišna industrija, tekstilno blago in krzno, volna, ženski sport, poljedelstvo in veterinarska razstava.

Povišanje prometnega davka. Splošni davek na poslovni promet in skupni davek na poslovni promet se je povišal za 100 odstotkov, to je na dvojno izmero. V povišani obliki se bo pobiral za vse predmete, izvršene po 15. avgustu t. l. zaradi česar opozarjamo vse zainteresirane, da ga za promete, izvršene po tem dnevu, vkalkulirajo po povišani izmeri.

Blagovni izmenjalni dogovor med Nemčijo in Ogrsko. Nemčija in Ogrska sta sklenili medsebojni blagovni dogovor, po katerem prevzame Nemčija takoj 20.000 ton ogrske pšenice in morda v teku zime še 30.000 ton pod ugodnejšimi pogoji. Ogrska pa bo dovolila carinske popuste za nekaj vrst nemških industrijskih izdelkov.

Potreba bakra je krita. Svetovna zaloga bakra je z 1. mil. ton krita za več kot eno leto.

Konkurz Kmetijske eksportne zadruge v Mariboru. Na podlagi določb višjega deželnega sodišča v Ljubljani in na predlog uradnega likvidatorja je razglašen nad imovino slovite posmrtninske zavarovalnice v Mariboru konkurz. Premoženje zadruge znaša okoli 2.000.000 dinarjev. Če bi se priznalo upnikom celotno izplačilo posmrtnin, potem bi znašale terjatve 24.000.000 dinarjev. Vseh upnikov je okoli 19.000 in je ta konkurz po številu upnikov največji, kar jih je kdaj bilo v dravski banovini.

Višina kmečkih dolgov. Po uradnih ugotovitvah znašajo kmečki dolgovi v dravski banovini eno milijardo dinarjev. Bolj kakor dolgovi sami tarejo našega kmeta visoke obresti in kratki vračilni roki za posojila. Pri denarnih zavodih je zadolžena skoro polovica gospodarstev.

Razmere v Nemčiji. V Nemčiji postajajo razmere iz dneva v dan bolj napete. Kratek čas je kazalo vse, da se bodo našla pota k pomirjenju, pa se je zadnje dni političen položaj močno poslabšal. Med narodnimi socialisti (Hitler) je zrastle veliko razburjenje zaradi smrtni obsodbe petih narodno-socialističnih nasilnikov, ki so umorili nekega komunističnega delavca.

Pakt Francije z Rusijo. Italiji so precej vznemirjeni, ker sta baje Francija in Rusija sklenili nenapadalni pakt, vrhu tega pa, da je dala Francija Rusiji še velika naročila glede dobave nafte.

Prost uvoz sadja v Nemčijo. Z oziranjem na vesti, da je nemško ministrstvo za prehrano zabranilo uvoz presnega sadja iz Jugoslavije, obvešča Zavod za pospeševanje zunanje trgovine zanimance, da je ta vest neresnična in da je uvoz sadja v Nemčijo v smislu obstoječe trgovinske pogodbe prost.

Borze

Na ljubljanski borzi je deviza London danes zopet popustila. Popustile so tudi skoro vse ostale valute, tako New York, Pariz, Trst, Berlin, Praga in Bruselj.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila vojna škoda mirna. Trgovala se je le za kaso po 196 in 197. V ostalem je bil zabeležen promet le še v 7% Blairovem posojilu, in sicer po 41.625, 41.875 in 42. Delnice Privilegirane agrarne banke, ki so se zadnji čas okrepile, so danes zopet nagljeje popustile.

Devize.

Ljubljana, Amsterdam 2294.20 — 2305.65.
Berlin 1353.47 — 1364.27, Bruselj 791.35 — 795.29, Curih 1108.35 — 1113.85, London 196.86 — 198.46, New York čez 5677.70 — 5705.96, Pariz 223.36 — 224.48, Praga 168.56 — 169.42, Trst 291.74 — 294.14.

Mnenja naših čitateljev

Pametna beseda na pravem mestu.

Na naš zadnji uvodnik nam je poslal podeželski obrtnik pismo, ki smo ga sprejeli z vidnim zadovoljstvom, ko vidimo, da prevladuje med našimi obrtništvom še trezno mišljenje in dobra volja za skupno delo.

Pismo slove:

Spoštovani gospod urednik!

Zelo vesel sem bil pisanja zadnjega »Obrtnega Vestnika«, ko nas pisec tako lepo kliče k složenemu delu, da bi v teh težkih časih koristili nam samim in pa skupnosti. Jaz in moji tovariši zelo odobravamo delo in pisanje »Obrtnega Vestnika« in želimo vsem obrtniškim voditeljem okoli »Obrtnega Vestnika«, da vztrajajo na svoji poti, čeprav so morali od nekaterih lastnih tovarišev prenesti toliko nezaslužnih napadov in žalitev. Pred par dnevi sem dobil v roke list, ki se naziva »Obrtnik« in sem se zelo začudil, kako se more imenovati tisti list za strokovnega. Po tej zadnji številki sodim, da ga bodo napravili za humorističnega. Nečedno je, da ta list priobčuje sliko, da bi vsakdo videl, kako se »obrniki« puli za korito. Našega pravega obrtnika predstavljati kot takega pred ostalo javnostjo je skrajno

poniževalno. Čital sem tudi, da neka skupina sklicuje za v Ljubljano velik obrtniški shod. Na tem shodu bi menda nekateri radi zopet zabavljali kot po navadi čez vse, kakor sem že večkrat bral v tistem »strokovnem« listu, ki prinaša duhovite karikature v žaljenje našega obrtnika. Gotovo hočejo na tem shodu loviti kaline, ker jih med resnimi ljudmi ni več dobiti. Zdaj mi je jasno, zakaj naenkrat taka nasprotstva. Samo zato, da bi si skovali na rovaš obrtnikov kapital. Povem vsem tistim, da je pravo zlato samo tisto, ki je kaljeno v ognju in dobro preizkušeno in jim kličem, ne sejte še naprej razdora v naše vrste. Vam okoli »Obrtnega Vestnika« pa kličem z mojimi tovariši: »Vztrajajte in ne menite se za vse podle žalitve in napade tistih, ki pravijo, da so obrtniški tovariši, pa nimajo niti do obrtnika spoštovanja.

Vas lepo pozdravlja

S. S.

Napredek obrtništva je mogoč le v slogi!

Največja tovarna sukna v Jugoslaviji

Ko sem po naključju v društvu par prijateljev prišel v Paračin in si ogledal tovarno sukna bratov Teokarovičev, sem bil tako presenečen nad dejstvom, da imamo v naši domovini take industrijske zavode, ki se lahko kosajo po organizaciji in kvaliteti svojih produktov z najboljšimi v inozemstvu, kot se bo zdelo to našim čitateljem, kojim zamorem to samo povedati, vsled našega znanega nezaupanja v lastno moč neverjetno.

Dva od treh bratov Teokarovičev sta nas prijazno sprejela z ono vedrino in odkritostjo, ki človeka takoj obvlada, da doživlja z njima njihovo delo in njihove načrte. Študiral sta tekstilno stroko ona dva in odsotni njihov brat ter bratranec, ki so vsi štirje lastniki podjetja v Belgiji in Angliji. Prepotovali so skoro ves svet, da se izpopolnijo v svoji stroki. Za to je skrbel njih umrlji oče, ki je prišel že pred pol stoletjem z malo tovarno sukna za narodne noše v okolici Leskovca postavljati temelje te velike tovarne, ki se razprostira pred nami kot malo mestce na površini 18 ha. Vedejo nas po tovarni. Pred nami se razkladajo bale fine avstralske volne in od tu spremljamo volno preko pralnice, barvalnice, česalnice v predilnico. Tu se navijajo niti na tisoče in tisoče tuljav. Od tu gremo v tkalnico, kjer stoje cele vrste stativ. Iz njih se v nekem čudnem presekanem taktu ob brnenju nešteti koles in udarcev zob, ki ravno posamezne niti v predpisani vzorec, vijajo fina sukna v različnih vzorcih.

Pod tkalnico je velikanski prostor za pranje sukna, likalnica in sušilnica, ob nji pa kontrolna dvorana. V tej nas pozdravi množica brhkih deklet z zelene Morave, ki popravljajo male pogreške strojev. Tu se je pretrgala nit, tam se je ukradel v tkivo kak vozal ali kaj sličnega. Vsi ti nedostaki izginejo pod drobnimi ročicami veselih deklet.

Povsod nam pojasnjujejo delovanje strojev in ljudi prijazni mojstri, med katerimi je več starejših bratov Čehov, ki so izučili že mnogo domačega naraščaja.

V posebnih oddelkih si ogledamo izdelovanje volnenih odevi iz volne in kamelij dlak, tkanje raznobarnih čepic (beretov) in predenje volnenega pletiva v osemdesetih različnih barvah za ročna dela in industrijsko predelavo.

Ogled skladišč volne se zdi malo potovanje. V dolgih enako širokih in visokih stambah, ki oklepajo tri strani tovarne, leži nad 100 vagonov bal same avstralske volne. Na četrti strani tovarne so pisarniški prostori tik zaloge gotovih izdelkov. Tu so cele skladišnice raznih suken. Skladiščnik nam razkazuje res krasne in moderne vzorce, a cene, ki nam jih pravi, se nam zde neverjetne, ker smo vajeni v Ljubljani vse drugačnih števil ob isti kakovosti blaga.

Eden gospodarjev nas potolaži in

pravi, da pride to blago še to jesen v Ljubljano. Kakor v Beogradu, Zagrebu in še osemnajstih drugih mestih, bo tovarna otvorila tudi v Ljubljani svojo prodajalno. Ona se drži strogo principa kot n. pr. Bata, da prodaja svoje izdelke naravnost producentu po stalnih v vsej državi enakih cenah in le proti gotovini. To je edini način, da se uveljavi nasproti tujemu blagu, o katerem mislijo naši ljudje, da je boljše kot domače, posebno če je 100% dražje. Tudi to je ostanek suženjstva in pomanjkanja samozvesti. Ta način pa odgovarja tudi moderni, na novo se porajajoči strukturi gospodarstva, ki hoče izločiti nepotrebne posredovalce med producentom in konsumentom, ki samo podražujejo blago in izkoriščajo razne motnje v gospodarstvu, da si kopičijo nezaslužena bogastva. Zaradi kredita se pač morajo konsumenti posluževati raznih zadrug ali pa štediti, preden si nabavijo obleko. To jih silijo tudi k varčevanju.

Mi smo dosegli, pravi g. Vlada Teokarovič, na ta način že velikanske uspehe. To vidite lahko tudi po tem, da tamle gradimo nova poslopja, v katera bomo vzdali strojev za 12.000 vreten in nove moderne statve, na katerih bomo tkali kamgarne in blago za volnene ženske obleke. Stroji so že vsi v naših skladiščih. Krize se prav nič ne bojimo, ker vemo, da bo konsument rade volje segel po našem odličnem in cenem blagu, posebno ko se prepriča, da je nemogoče, da bi se pri nakupu našega blaga urezal, ker mu stalna cena pove kakovost blaga, če je glede nje tudi popolen lajik.

Že večkrat sem čital mnenje tujcev o Srbiji, da imajo v gospodarskih zadevah nekaj »amerikanskega« značaja in sedaj sem to razumel. Še bolj sem se o tem prepričal, ko smo si ogledali celo kolonijo krasnih hišic med vrtovi, v katerih bivajo uradniki, mojstri in delavci. V delavski menzi smo prav gosposko in poceni kosili in pili rujno župsko vino iz vinogradov carja Lazarja iz Kruševca po 10 Din liter. Prijatelj iz zelene Štajerske je bil ob njem tako navdušen, da sem ga osumil za izdajalca njegove domovine, a on si je le želel, da bi se tako vino moglo pridelati tudi po ljutomerskih vinogradih. Ob menzi je krasna dvorana za gledališke predstave, predavanja in zabave za delavstvo. Obširne moderne kopalnice so vsakemu delavcu vsak čas na razpolago. Vse kaže, da smatrajo gospodarji delavca za sebi enakovrednega sodelavca. S ponosom in s povzdignjeno samozavestjo smo zapustili tovarno ter odbrzeli v avtomobilu tovarne na postajo v Čuprijo ter se odpeljali ob zeleni Moravi proti severu skozi Jagodino v Beograd.

(Op. ur.). — Opozarjamo na današnji oglas trdke Vlada Teokarovič, ki je otvoril v Ljubljani svojo podružnico in jo bo vodil naš obrtniški tovariš krojaški mojster g. Anton Žigon.

Težak položaj v fotografski stroki

(Po razgovoru z načelnikom zadruge fotografov).

Po starem obrtnem zakonu so se izdajali obrtni listi za portretno kot splošno fotografijo in pa pokrajinsko fotografijo, kot prosto obrt. Kakor je bil pri portretnem fotografiranju točno določen delokrog — splošno fotografiranje — ki ga izvršujejo fotografi, ki so se te svoje obrti vsaj tri leta učili, bili enako dobo zaposleni kot fotografski pomočniki ter napravili z dobrim uspehom pomočniško preizkušnjo, tako je bil delokrog pokrajinske fotografije točno izražen v naslovu samem, t. j., da se snimajo izključno le pokrajine. Pri podelitvi obrtnega lista za pokrajinsko fotografijo se tudi ni zahtevalo nikakih dokazov usposobljenosti in je tak obrtni list lahko dobil vsakdo in se ga je na podlagi starega obrtnega reda lahko dobilo še do 9. marca t. l. Zgodile pa so se pri tem zlorabe v škodo poklicnim fotografom, in sicer s strani drogeristov in prodajalcev fotografskih potrebščin. Čim so ti zvedeli (izvzemimo nekatere, ki so obenem portretisti), da bo po novem obrtnem zakonu fotografski obrt precej zaščiten in da se ne bodo več izdajali obrtni listi za pokrajinsko fotografijo kot prosto obrt, so si v zadnjem letu skoro prav vsi ti oskrbeli obrtne liste, kar je takoj pokazalo jasno sliko, da nameravajo pod krinko obrtnega lista in zaščito pridobljenih pravic za pokrajinsko fotografijo izvrševati še nadalje dela, ki spadajo izključno v delokrog poklicnega fotografa. Tako sprejemajo prodajalci fotografskih potrebščin, posebno še drogeristi (kot dobro situirani trgovci) od amaterjev razvijanje plošč in filmov, retuširanje, kopiranje, povečave in drugo v delo. Torej odvezemajo poklicnim fotografom vsa v njihovo stroko spadajoča dela in jim odtegujejo upravičeni zaslužek. Zadruga je še pred uveljavljenjem zakona pokrenila vse potrebno, naj bi se sedaj pod ono točko navedeni obrt fotografov delil v dva ločena obrta pod dvema različnima točkama, in sicer v portretno fotografije in v pokrajinske fotografije. Navedla je pri tem tudi konkretne razloge za to delitev in se zavzemala, kakor se še sedaj živahno zavzema, za to, da se izvrši zaželjena sprememba vsaj z novim pravilnikom, ker nikakor ne gre, da bi se osporavalo portretno fotografijo s pokrajinsko in da bi imeli snemalci pokrajin enako dovoljen delokrog fotografskih del kot izučeni in splošni fotografi. Pojem delokroga pokrajinskega fotografa je omejiti zgolj na snemanje pokrajin kot takih in na izvrševanje teh posnetkov za lastno rabo in prodajo. Nikakor pa ne pristojajo pokrajinskim fotografom pravica za snemanje in izvrševanje portretov, skupin, povečav, snemanje tovarniških in drugih objektov. Prodajalci fotografskih potrebščin pač smejo sprejemati od amaterjev naročila za razvijanje plošč in filmov, za retuše, kopije in povečave, oddajati pa bi morali naročila praviloma in to po vsej pravici v izdelavo poklicnim fotografom.

Občutna in brezvestna škoda je bila prizadejana s temi zlorabami poklicnim fotografom in ni čuda, če danes — do slej — že tako lepo razvijajoča se in umetnostno napredujoča fotografska obrt — hira in da premnogim ne zadošča več kot življenjski poklic. Visoke obdačbe, visoke najemnine lokalov, sila razpaseno šušmarstvo na eni strani, na drugi strani izreden razmah amaterske fotografije — to vse so le nekateri činitelji, ki groze poklicni fotografski obrti s popolno propastjo.

Celuloidne ščite
za vrata in vsa steklarska dela
izvršuje točno in solidno

Franjo Zrnec

steklarstvo

Ljubljana
Cankarjevo nabrežje 5

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Povišane trošarine

Z zakonom z dne 14. t. m., ki je objavljen v Službenih novinah z dne 15. t. m. se je 1. povišala trošarina na sladkor in 2. na novo uvedla trošarina na električni tok.

1. Trošarina na sladkor.

Trošarina na sladkor se je povišala: a) za sladkor v koščkih (kockah), debelo zdrobljen ali v prahu in tudi v glavah od Din 655.— na Din 805.— za 100 kg;

b) na ostali sladkor, bodisi sirov ali rafiniran, izvzemši tisti sirup, ki se ne da uporabiti za hrano ljudem;

c) na vse druge vrste sladkorja, ki se namesto sladkorja pod a) morejo uporabljati za slajenje, kakor škrobni sladkor iz sadja, grozdja, slada itd. od 200 Din na 400 Din za 100 kg.

Povišano državno trošarino na sladkor iz točke a) v iznosu Din 1.50 za kilogram morata nositi z Din 0.75 tovarna sladkorja, z Din 0.75 pa potrošnik, pod b) povišano trošarino Din 1.25 pa morata nositi z Din 0.65 tovarna sladkorja in z Din 0.60 pa potrošnik.

Na dan uveljavljenja tega zakona, to je z dnem 15. t. m., se izvrši popis količin sladkorja v prometu pri prodajalcih na debelo in na drobno in pobere trošarina Din 1.50, odnosno Din 1.25 za sladkor pod a) in b) ter Din 2.— za sladkor pod c).

Za izvajanje tega zakona je ministarstvo za finance odredilo, da se bodo prodajalci sladkorja, ki bi ceno sladkorja za več podražili, nego to dopušča zakon, kaznovali po zakonu o pobijanju draginje.

2. Trošarina na električni tok.

Na novo uvedena državna trošarina na električni tok, a) porabljen za razsvetljavo, znaša za vsako kilovatno uro Din 0.70;

b) porabljen za pogon motorjev in raznih drugih naprav pa za vsako kilovatno uro do 1000 kilovatnih ur po Din 0.10, preko 1000 kilovatnih ur pa za vsako kilovatno uro po Din 0.05.

Za razsvetljavo trgov, ulic, tramvajev, železniških voz, ladij in istotako za električno energijo pri motorjih za pogon tramvajev, vodovodov, občinskih plinar, električnih central, kakor tudi za razsvetljavo navedenih naprav se ne pobira državna trošarina, vendar pa mora biti električna energija, porabljena za navedene namene, napeljana centrali ali sicer preko posebnega strujomerja.

Ravnatoko se ne pobira državna trošarina na tok, porabljen za elektrokemijske namene, v kolikor se porablja kot sirovina.

Na električni tok, proizvajan v lastnih napravah za razsvetljavo ali za pogon motorjev, se pobira državna trošarina, vendar mora biti struja za pogon motorja v centrali ali sicer napeljana preko posebnega strujomerja.

Državno trošarino na električni tok pobira podjetje od potrošnika struje hkratu z odškodnino za tok in jo odpremlja državni blagajni najkasneje do konca potrošnji sledečega meseca. Odpremlja se ta trošarina s posebnim seznamom, katerega mora overiti oddelek finančne kontrole.

Kjer se dobavlja tok za električno razsvetljavo v pavšalnih mesečnih iznosih, plača podjetje trošarino po strujomeru, odbije pa odstotek izgube struje v električnih vodih, ki se določi s pravilnikom.

Strujomeri, ki merijo potrošnjo električnega toka, podlegajo predpisom o kontroli mer. Vsaka poškodba plomb se mora takoj prijaviti pristojnemu kontrolnemu organu.

Odvajanje električnega toka izven strujomerja kakor vsako zunanje vplivanje na strujomer, da ne bi pokazal prave porabe, se kaznuje kot tihotapstvo.

Kdor namenoma pokvari plombo na strujomeru, se kaznuje s 100 do 1000 Din, v kolikor ni zagrešil prestopka, ki se kaznuje kot tihotapstvo.

Zakon je stopil v veljavo dne 15. t. m.

Za izvajanje tega zakona se je vršila dne 19. t. m. v Beogradu pod predsedstvom ministra trgovine in industrije g. Mohoriča konferenca interesentov, na kateri je bila zastopana tudi ljubljanska Zbornica za TOI. Na konferenci se je razpravljalo o posledicah nove obremenitve za naše gospodarstvo in stavilo konkretne predloge, kako naj bi se uredilo pobiranje, da bi se omilile razne trdote. V načelu je je konferenca ugotovila, da bi za striktno izvajanje zakona potrebni številci povzročili interesentom večje breme nego trošarina sama, vsled česar je, da zakon doseže svoj namen, nujno potrebno, da se izvaja tako, da bo te stroške po možnosti preprečil.

Z novo trošarino je posebno prizadeta Dravska banovina, v kateri je elektrifikacija že v precejšnji meri izvedena, poleg tega pa se pobira od električne energije že posebna banovinska davščina na električno energijo. Vprašanje te davščine je z uvedbo državne trošarine na elektriko stopilo v ospredje in bo treba skrbno preudariti, ali potrošniki električne energije preneso pri sedanjih prilikah dvojno obremenitev.

IV. BRUNČIČ

stavbni in pohištveni pleskar in ličar. — Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela ter se toplo priporoča cenjenim naročnikom

LJUBLJANA

KOLODVORSKA ULICA 23.

Cene zmerno, delo solidno, postrežba točna. — Telef. 34—76.

Industrija volnenih tkanin
PRODUCENT V. TEOKAROVIC & KO
PARACIN
OTVARJA
DIREKTNO
Ljubljana
GRADIŠČE št. 4

Špedicija TURK Ljubljana

Masarykova cesta št. 9 (nasproti carinarnici) prevzema

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravnega zaračunavanja carine po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Telefon interurban št. 2157.

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriiva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti.

Telefon interurban št. 2157.

Dobave in licitacije

Oddaja adaptacijskih del v vojašnici »Vojvode Mišiča« v Mariboru se bo vršila potom ofertne licitacije dne 10. septembra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Prodaja. Dne 10. septembra t. l. se bo vršila pri upravi III. oddelka zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu licitacija glede prodaje odpadkov od sukna, platna, usnja, železa, pločevine itd. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji in material pa pri isti upravi.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 2. septembra t. l. ponudbe glede dobave ca 50.000 kg pšenične moke, 800 kg ječmenove kave in 600 kg sirove kave. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 5. septembra t. l. ponudbe glede dobave gumijaste preproge. — Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 14. septembra t. l. ponudbe glede dobave aluminijeve in emajlirane posode. — Dne 20. septembra t. l. se bo vršila pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu licitacija glede dobave pisarniškega materiala; dne 22. septembra t. l. pa glede dobave amerikan-platna. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 1. septembra t. l. ponudbe glede dobave 5000 kg portland-cementa, 3 vagonov jelovih desk, 500 kg strojnega olja in 300 kg dinamo-olja. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 2. septembra t. l. ponudbe glede dobave 1200 kg terpentinovnega mila, 4000 kg koruznega zdroba, 1200 kg bučnega olja in 2600 kg riža. — Dne 7. septembra t. l. se bo vršila pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu licitacija glede dobave 100 vagonov koksa. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 29. avg. t. l. ponudbe glede dobave 300 m jamskega kabla, 40 kg dinamo-žice in 2000 m² krovne lepenke. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 1. septembra t. l. ponudbe glede dobave lesa. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 29. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 50 komadov žarnic; do 5. septembra t. l. pa glede dobave 1 akumulatorske baterije, 3 m gumijevega platna, 120 metrov ploščatega železa, 500 komadov vijakov, 400 kg žičnikov, 40 m železa za okna, 10 plošč črne pločevine, 1 krogličnega ležišča, 100 ventilov in 4 grafitne verige, 10.000 komadov krajnikov in glede dobave delov za signalno napravo pri dvigalnem stroju. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 8. sep. t. l. ponudbe glede dobave strokovnih knjig ter glede dobave cevi plamenic. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 15. septembra t. l. ponudbe glede dobave 4500 kg plinskega olja. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 15. septembra t. l. ponudbe glede dobave bakrene žice

Pozor gg. trgovci in obrtniki!

Pločevinaste predmete
dobite najceneje
pri

Karol

Hribernik

kovinostiskarstvo

Ljubljana VII.
Žibertova ulica št. 27.

Izdajem
vsa v stroko spadajoča
dela po naročilu in načrtu
in se priporočam.
Delo solidno!

Bakrene, medene in aluminijaste predmete

za obrt, gospodarstvo in kuhinjo izdeluje solidno trdka

JOSIP OTOREPEC

LJUBLJANA, Za Gradom št. 9
(ob koncu Streliške ulice)

in telefonskega kabla. — Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 15. septembra t. l. ponudbe glede dobave kalorifernih členov in 1 avtomatičnega regulatorja; do 19. septembra t. l. glede dobave pil, svedrov, kolut ter raznega drugega orodja; do 20. septembra t. l. pa glede dobave lužnega kamena, mila, stearinskih sveč, žveplenk, urinola, loja, stenja, konsistentne masti itd. — Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: Dne 15. septembra t. l. pri Upravi policije v Zagrebu glede dobave sena, slame in ovsu. — Dne 19. septembra t. l. pri Komandi mornarice v Zemunu glede dobave raznega platna; dne 20. septembra t. l. pa glede dobave sukna. — Dne 26. septembra t. l. pri Upravi barutane v Kamniku glede dobave 5000 kg aluminija in 1500 kg lesenih kroglic. — Dne 22. septembra t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija glede dobave 10.000 komadov perila za bolnike in 10.000 komadov posteljnega perila.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje